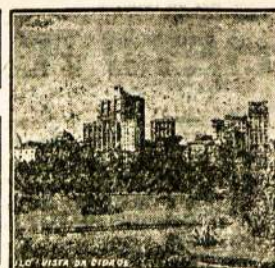

L I E T U V I S

Redakcijos ir Administracijos
adresas:
LIETUVIS
Rua Bandeirantes, 92,
Caixa Postal, 1764,
São Paulo.

JORNAL LITHUANO
Lietuvių S-gos Brazilijoj Organas. Leidžia Spaudos D-ja „šviesa“
Prenumeratos kaina: Brazilijoj metams — 10\$000 pusei — 6\$000 atskiriems mėnesiams po 1\$000.
Užsienin: metams — 20\$000 pusei metu 10\$000. Atsk. numeris 300 reis.

Redaguoja
L. Gaigalas

7-ti METAI.

SÃO PAULO, 1935 m. Rugsėjo - Sėtembro mėn. 21 d.

NR. 38 (350)

Aukšto svečio sulaukus.

Didis anglų filosofas H. Spenceris yra pasakęs, kad draugijos ir moralės kilmė išeina iš atskiro individo savisaugos instinkto.

Štai did. karo nunioktoj Lietuvos žemė karo ir su juo susijusių bėdų prislėgta lietuvių tauta stebėklingo vinginio pagauta sudaro aukščiausią žmonių žinomą organizaciją — Nepriklausomą Lietuvą. Ta aprėžta pasaulio gyventojų dalis, kuri pažinojo Lietuvius, kaip «nykstančią dainų ir pasakų tautą», tą žinią sutiko su neiškia simpatija, pritarimu, abejingumu. Daugumai tai žinia buvo iš viso nauja, problema su visai nežinomais duomenimis. Tačiau visis pasaulis buvo priverstas konstatuoti įvykusį faktą, jog lietuvių tauta, matyt, turėjusį giliai įsamonėjusią vieningo išsisaugojimo idėją, ir to aukščiausio imperativo pastumėta pasisakė savaime, laisvai ir nepriklausomai gyvensianti. Laisvas ir nepriklausomas tautos gyvenimas duoda aukščiausią garantiją, tiek visai tautai, tiek atskiram jos individui siekti aukščiausios dvasinės ir medžiaginės gerovės o taip pat laisvų lenktynių keliu su kitomis tautomis kurti visai žmonių tikamą gyventybę.

Kas nebūvo alkanas, tas negali gerai įvertinti valgio gardumą. Kas ne pažinojo tikrosios lietuvių tautos būklės ligi nepriklausomybės atgavimo savo kūnu ir siela. t. y. pats to nepergyveno, man rodos, negali žaisti ir proto visiškai aprėpti to, kas dabar yra lietuvių palyginti su ta praeitimi. Gal kas pasakys, kad ne visi lietuviai alko ir ligi nepriklausomybės atgavimo, kaip ir nepriklausoma Lietuva nepajėcia visiems savo sūnums nušluostyti ašaras. Taip. Bet sakantiems «man Lietuva nieka nedavė» reikėtų giliai pagalvoti, kuri žemė jam artimesnė ir melnesnė, ar ta, kuri jį išdaigino, ar ta, kuri jam akis apdengė. Todėl seniau žmonių išvykdamį į kitą kraštą nešdavos saujelę gimtinės žemės, kurią prašydavo mirus ant akių supilti.

Todėl mums šiandien turi būti melnesnis kiekvienas vėjalo dvelkimas iš Lietuvos pusės, kiekvienas iš tos pusės skrendas paukštis. Lietuvos simbolis turi būti trijuo signalu susirinkti iškrikusiams kareiviams kautynių lauke dėl kasdieninio duonos kąsnio. Išgirde tą signalą bent vieną momentą susirinkime į būrį ir pamirškime kasdienes smulkmenas.

Tokiu Lietuvos simboliu yra antra dienių pas mus į São Paulo atvykęs kelionis dienoms mus atlankyti J. E. Lietuvos Nepaprastas Pasiuntinys ir įgalio tas Ministeris Pietų Amerikai p. J. Aukštuolis.

Gerbtamas svečias su poniu atvyko čia visiškai privatiškai iš Rio de Janeiro, kur buvo tikslu savo paskyrimo raštus (kredencialus) įteikti Brazilijos

Jungtinių Valstybių Prezidentui. Sustoję tik keturias dienas, ir šeštadienį išvyksta į savo nuolatinę būstinę Buenos Aires. Per tokį trumpą laiką p. Ministeris stengėsi susipažinti su mūsų kolonija, maloniai priėmė organizacijų atstovus ir išpažiu žmones, visus paguosdamas, suramindamas, visiems patardamas.

Šia proga mūsų didėle, bet neturtinga ir daugiausia susidedanti iš paprastų darbininkų kolonija nuoširdžiai sveikina Gerb. Lietuvos svečią su poniu, linki visą gerą ir prašo apie mūsų vargus ir žiūngimus informuoti Lietuvos vyriausybę; taip pat prašo perduoti mūsų širdingiausias linkėjimus mūsų broliams Argentinoj.

M.

Lenkijos vyriausybės atamaina.

Ryšium su artėjančiu momentu, kada pasiūkės seimo ir senato sudėtis — vis daugiau kalbama apie būsimą Lenkijos vyriausybės atamainą. Būtent, spėjama, kad dabartinis Lenkijos ministrų pirmininkas pulk. Slavėk būsiąs seimo pirmininku. Kas būsiąs ministrų pirmininku — visai kalbama. Vieni tvirtina, kad pulk. Prystor, kiti vėl sako, kad jis būsiąs senato pirmininku, o ministrų pirmininku būsiąs J. Jendžejevič, kuris savo metu jau buvo ministrų pirmininku ir švietimo ministru. Taip pat kalbama, kad vi ceprenjeru būsiąs min. Svitauskis. Grišias į vyriausybę ir buvęs ministras inž. Kviatkovskis.

Ryšium su Kviatkovskio įėjimu į vyriausybę, manoma, kad naujai per-

tvarkyta Lenkijos vyriausybė pirmont vieton susirūpinsianti ekonominiiais reikalais. Dėl to pasklido gandy, kad prie vyriausybės būsianti sudaryta vyriausioji ekonominė taryba, kurios pirmininku būsiąs paskirtas prof. Bartel.

AMERIKIEČIAI SPORTININKAI LIETUVOJ.

Kaunas, rugp. 25. — Užsibaigus olimpijadoms rungtynėms kongreso metu, Kaune suorganizuota krepšiasvydžio (basketball) komanda iš rinktiniausių Lietuvos sportininkų, kurie sudarė taip vadinamą „all star“ komandą arba „team“. Su minėta žvaigždžių atletų komanda amerikiečiai basketbolininkai turėjo du susirėmusius ir abu išlošė.

Pirmą laimėjo 57 prieš 21, o antra 62 prieš 8.

Jonas Knašas ir Kastas Savičius pasilieka Lietuvoj mokytojauti sporto srityje. Kraučėnūs—Krause, Lauraitis, Šedvilas ir Lukas išplaukia Amerikon laivu Champlain rugpjūčio 26 d.

Kiti visi sportininkai pasilieka dar Lietuvoj, nenori grįžti, Lietuva jiems labai patinka. Visi būtų pasilikę ilgesniam laikui, jei ne reikalai verstų grįžti.

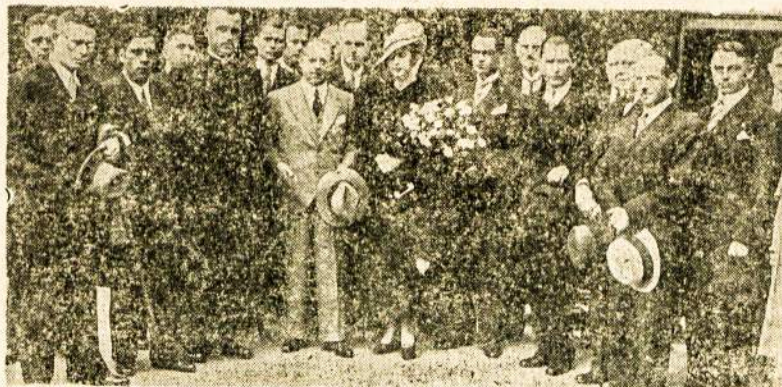
KLAIPĖDOS KRAŠTO LIETUVIAI JAU RUOŠIASI SEIMELIO RINKIMAMS.

Kaip žinoma, Klaipėdos krašto seimelio rinkimai paskirti rugsėjo 29 dieną. Tačiau, laiko jau nedaug. Dėl to to krašto lietuviai paskutiniuoju metu pradėjo labai smarkiai ruoštis seimelio rinkimams. Kai tik di rektorijos pirmininkas paskyrė vyriausiąją rinkimų komisiją, lietuviškos organizacijos trojau išstatė savo kandidatus į seimelio sąrašus. Klaipėdos krašte būsimais seimelio rinkimais yra didelis susidomėjimas. Jiems taip pat ruošiasi ir kitos krašto gyventojų grupės.

Tyb.

GIMDYMU LENKTYNĖS KANADOJE

Toronto, Canada. — Kanados vyriausybė skiria pusę milijono dolerių tai šeimynai, kuri per 10 metų turės daugiausia vaikų. Šiomis dienomis Mrs. John Nagle, 30 metų amžiaus torontietė, nuo 1926 metų pagimdė dešimtą kūdikį. Kol kas jos dar niekas nepalenkė ir galimas daktas, kad iki 1936 metų niekas jos nepalenkės ir ji laimės pusę milijono dolerių.

J. E. Lietuvos Įgalio tas Ministeris ir Nepaprastas Pasiuntinys Pietų Amerikai P. J. Aukštuolis su Poniu «Estação do Norte» stotjį Jį pasitikusių konsulų, vietos valdžios ir lietuvių kolonijos atstovų tarpe.

Pasaulis nenori karo.

Anglijos darbo partijos vadas Lansbury kreipėsi raštu į popiežių, prašydamas, kad popiežius kuo greičiau susitartų su kitų bažnyčių viršininkais ir bendromis jėgomis paskelbtų karui kryžiaus karą, nes Europoje susidarė didelis karo pavojus.

Ką į tai atsakys popiežius, tuo tarpu nežinia. Bet tai rodo, kad iš tiesų gyvename labai rimtą momentą, kuriuo visas pasaulis yra susirūpinęs kaip išvengti naujo karo, naujos žmonių skerdynės.

Po Komiterno posėdžiu.

Rugpjūčio mėn. 21 d. Maskvoje buvo pabaigti Komiterno VII kongreso posėdžiai, nusitęgę ketelį savaitę.

Balgiantis posėdžiams buvo išrinktas vykdomasis komitetas, į kurį be Stalino, Manuilsko, Dimitrovo ir kitų komunistų partijos vadų, buvo išrinktas sėdįs vokiečių kalbėjimo komunistas Thelmannas ir sėdįs vengrų kalbėjimo Rakocys.

Posėdžių metu patikėjo, kad paskutiniaisiais metais žymiai padidėjęs komunis-

tų skaičius. Pagal bolševikų spaudos žinias, šiuo metu visame pasaulyje (be Sovietų) komunistų priskaitoma apie 7.000.000 žmonių.

Šiame Komiterno kongrese pirminkavo bulgaras Dimitrovas. Vokiečių spauda pranešė, kad kongresui baigiantis prieš Dimitrovą buvęs padarytas pasikėsinimas ir Dimitrovas esąs sunkiai sužeistas. Bet Sovietų spauda griežtai šią žinią užginčijo.

LIETUVOJE

Tranvajaus įvedimo reikalu.

Kaunas. — Miesto valdyba rudėnį suėaus pasitarimā, kuriame pasiškės ar Kaunui elektros tranvajas reikalinas, ar bus galima apsekti ir su autobuzais.

Anglijos prekybos rūmai Pabaltijo prekybininkus kviečia į Anglijā.

Kaunas. — Lietuvos prekybos ir pramonės rūmai gavo iš Londono prekybos rūmų kvietimā suorganizuoti Lietuvos prekybininkų delegacijā į Anglijā susipažinti su Anglijos prekyba ir pramone ir užmegsti santykius. Tokį pat kvietimā gavo ir kt. Pabaltijo valstybių prekybos ir pramonės rūmai.

Lietuvos prekybos rūmai rupinasi sudaryti delegacijā į Anglijā.

Delegacijos apsilankytų Londone, Manchestere, Glasgove ir kt. didesniuose Anglijos prekybos ir pramonės centruose.

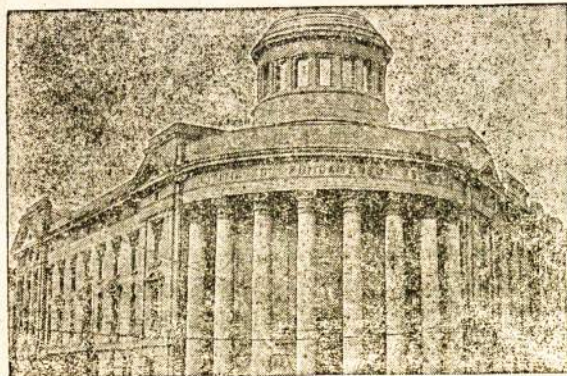
Ar bus Amerikos — Pabaltijo prekybos rūmai.

Kaunas. — Prieš kurį laikā buvo gyvai susirūpinta įsteigti Amerikos Pabaltijo valstybių prekybos rūmus prekybos santykiams tarp tų kraštų plėsti Pasiškėjo, kad šis sumanymas realizuoti sunkoka, tai apsiribota siauresniu dalyku, bent, prie Lietuvos konsulato Amerikoje norima suorganizuoti patariamąjį prekybos komitetā. Estai tokį komitetā prie savo konsulato jau įsteigė. Jei dabar tokius komitetus įsteigytų Lietuva ir Latvija, tai reikalui esant tie prekybos komitetai susirinktų pasitarimams ir atstotų prekybos rūmus.

Patariamųjų prekybos komitetų steigimo reikalas dabar yra svarstymo stadijoje.

Italai Etiopijoje valgyt lietuviskā maistā.

Kaunas. — Maisto produktų įvežimas į Italijā yra kontingentuojamas. Lietuva beveik nieko lig šiol į Italijā

ŠIE TEISINGUMO MINISTERIJOS RŪMAI KAUNE

baigti statyti 1929 metais. Juose dabar yra teisingumo ministerijos įstaigos ir paruoštos patalpos būsimam Lietuvos Seimui. Dėja, šiuose rūmuose pirmuosius ilguosius posėdžius laikė ne Lietuvos seimas, bet juos po visą pasaulį pagarsino kariuomenės teismo posėdžiai, kuriuose buvo išnagrinėta 126 Klaipėdos hiterinkų byla, sukėlusį Vokietijos audrą Lietuvā. Šiuose rūmuose posėdiavo ir pirmasis pasaulinis lietuvių kongresas.

neįveidavo, o dabar, pasirašius prekybos sutartį, Italijos vyriausybė Lietuvai paskyrė sviesto kontingentā: nuo sutarties pasirašymo dienos per 12 mėnesių 200 tonų sviesto, kas sudaro Pienocentro pusę savaitės gamybos sviesto. Taip pat gautas leidimas įvežti nedidelį kiekį ir kiaušinių.

Lietuvoje pirks Palestinali karvių.

Kaunas. — Didelė Palestinos kooperatinė sąjunga stengiasi išpėsti pėno ukį, bet Palestinoje truksta karvių. Sąjungos agentai supirks po keliolika karvių įvairiuose kraštuose, paskui kurį laikā mėgins, kurio krašto karvės geriau aklimatizuosis Palestinoje ir bus produktingesnės. Vėliau iš to krašto bus perkama daug karvių. Kaubamos sąjungos agentai pirks karvių ir Lietuvoje.

Paskyrė valstybinę literatūros premijā.

Kaunas. — Ministerių kabinetas

nutarė kasmet skirti už geriausią literatūros veikalā valstybinę literatūros premijā — 5,000 litų. Skyrimo tvarkā ir sąlygas pavesta nustatyti švietimo ministeriui.

Sovietų ūkio atstovai Lietuvoje.

Kaunas. — Sovietu Rusijos ūkio atstovai lankėsi įvairiose Lietuvos vietose apžiūrėdami pavyzdžius kiaušinių ūkius, nes netrukus Sovietu Rusijai Lietuvoje bus perkama 1,500 veislinių kulių.

Eina iš mados šiaudiniai stogai.

Panevėžys. — Ūkininkai, kurie tik stotasi naujus trobesius, nebedengia šiaudais, nes apskaičiuoja, kad daug pigiau ir praktiščiau čerpių stogai. Visame Panevėžio apskrityje apie 70% naujai statytų gyvenamųjų namų turi skardinius arba čerpių stogus.

Rupinasi baravykus eksportuoti į Amerikā.

Kaunas. — Grupė Lietuvos eksportininkų rupinasi surasti rinkų šiais metais labai gausiai užderėjusiems grybams, ypač baravykams eksportuoti. Jau esančios suinteresuotos kelios Amerikos importinės firmos iš Lietuvos importuoti džiovintus baravykus ir konservuotus kitus grybus.

Rupinasi Baltijos valstybės tarpusavyu oro susisiekimu.

Kaunas. — Lietuvos ministerijų kabinetas pavedė susisiekimu ministerijai tartis su Latvijos ir Estijos atitinkamomis įstaigomis dėl įvedimo tarp šių valstybių oro susisiekimu ta pačia linija, kur dabar aptarnauja Daruluft bendrovė.

Sumažo lietuvių mirtingumas.

Per virš pusmetį Chicagoje ir jo priemiesčiuose skatlingai mirė lietuviai daugiausia pusės amžiaus. Tačiau už stojus vasaros šiltesnėmis mėnesiais, mirtingumas sumažo taip, kad per savaitę dabar numiršta du ar trys, kuomet pirma nebuvo beveik dienos, kad neuimtų trijų ir keturių. Mirtingumo sumažėjimas abeliai aiškinnama tuom, kad vasaros temperatūra žmonių sveikatai šiuosmet buvo labai patogū, nes nestokuojo drėgnės, buvo mažai dūkių, kurios paprastai nebuvo daugybė žmonių sveikatai kenksmingų bakterijų.

Klaipėdos krašto rinkimams artėjant.

Klaipėda. — Lietuva sparčiai ruošiasi 29-tai dienai rugsėjo, kuomet Klaipėdos krašte įvyks visuotiniai seimelio atstovų rinkimai. Taipgi ir vokiečiai nesnaudžia. Jie su visu įnirtingumu nori praveisti savo atstovų daugumą, kad tokiu būdu būtų galima jiems lengviau vartyt pro-vokiškā propagandā Lietuvos krašte.

Ne kitaip, kaip tos pat hitleriškos propagandos tikslu, peritą sekmadienį Nuremberge Hitleris buvo suėaukęs ne paprastai reichstago posėdį, kuriamė abia nepalankiai kalbėta prieš Lietuvā.

K. Inčiūra.

Viena valanda.

Netikėta, nelaukta biūliulo mirtis, lyg griaustinis iš giedro dangaus, taip sukūrė jaunąjį Valentā, Skirgaudų herb vienintelį paveldėtoją, didžiulį žemės plotų savininkā, kad jis pirmą — kart pats atvėrė arkliedes, pats pasibalnojo daugelio lenktynių nugalėtoją žirgū Taiūnā, pirmą kart pats sukėlė visus rūmų tarnus ant kojų ir pirmą kart be palydovų, be tarnų brėkstant išdūmė pas Nortautus — lyg į mūso ugnį.

Vartuose jį sutikusių tarnų liūdni veidai dar labiau ištyso: jo Taiūnas po viena putā virpėjo, lyg drugio krečiamas; jis pats — apneštas dūkių ir dumblo žieve, lyg nusidėjėlis būtų ištrūkęs iš požemių karalystės ir perjojęs daug klampių pelkių.

Jaunąjį Nortautą jis rado besilsintį rūmų koplyčioje — žylinčių oleandru, rožių, plačialapių augalų ir palūni miškelyje.

Siaubas nuportė Valentina Skirgaudā: argi šis vaikinis veidas būtų jo biūliulo veidas, su kuriuo jis, dar kūdikis būdamas, pridarydavo tiek iš datgų? Argi tie pamėlynavę pirštai, nedailiai ant krūtinės suernti, būtų tų rankų, kurios valdydavo pastūciausius lenktynių arklius kurios taikliais šūviais nuversdavo medžioklėj lokius ir briedžius? Argi tos švininės blakstienos būtų jo biūliulo akių, kurios moteris

vedavo iš proto?.. Ne, čia ne jo biūliulis! Čia ne tas lieknasis ažuolelis, kurio juoko būdavo kupinos kilningųjų puotos. Čia ne tas mielas Juvencijus kuris jam buvo brangiausias pasauly! Ne tas, kurio jis skubėjo pamatyti paskutinį kartā. — Čia tik žemių saujā, tik klaikus ano šešėlis. — Avas Juvencijus pirmiau išėjo iš tų vietų, negu jo pavargęs Taiūnas sustojo tarpvartėj Anam Juvencijui gedulingai plevėna žvakė, anam smilksta kvapūs smilkalai, aną palydi minios maldos, tėvų ašaros; anam tyliai užla var onai, vesdam jį kiton šalin, iš kur nebeatkris jo skardus juokas, nebeapžvelgs jauklisos akys, nebepakils ranka supurtint lenktynių žirgo žastų...

Atjojo biūliulo prilankyt — neberado. Štai stovi ant gyvybės ir mirties slenksio.

Kaip gyvi pasivaizdavo Valento sąmonėj auklės pasakojimai. Jis išvydo aukštą moteriškę su fosforinėm akim, kuriai einant barška griaučiai ir ant pilkos kaukolės čiūža rudeninių lapų vainikas. Išvydo jos ilgų letenų kaulius, deginančius tik išsipyliusius želmenis; pajuto jos alsavimą, pelėsnius ir siera užtvankintą orā...

Ir jis sunkiubo, kaip vėtros palaužtas uosis. Pleno Žvakės, tik žvaigž

dės rudens naktį; plaukė, vinguriavo smilkalai kaip tvankios miglos, užė varzonai...

Kai pakilo, minia jau buvo prasiskirsčiusi, tik keletas sulinkusių šešėlių tebermėjo prie mirusio.

Dingtelėjo staik mintis, ir lyg supančiotas išsyravo iš koplyčios. Keis tai žiūrėjo jį medžiai, išsiriikiavę pagal rūmus; dar keisčiau žiūrėjo tarnai, kai jis, nužjęs arkliedes, išsivedė Taiūnā, užsisėdo ir, niekam nė žodžio neprataręs, žingsniu pasuko tuo keliu, iš kur atsiskubino.

Tik gerą galą nujojęs, atsiminė neverai padaręs nepalaukęs laidotuvų pabaigos. Išvydo Juvencijaus motinos akis, pakilusias nuo volionies ir klaidingai išsiverpusias į jo nugarā, kol jis išėjo iš koplyčios; atsiminė ir tarnų žodžius, kurių jis nudavė negirdįs. Bet nebeįgrįžo. Ten neberado savo biūliulo, tai norėjo rasti jį čia, šiuo keltu beįrūdamas, kuriuo juodu tiek kartų traukdavo į medžioklę, į lenktynes, kuriuo lengvos karietos veždavo juodu į pokylius.

Tačiau Juvencijaus neberado ir čia. Matė tik sausosios moteriškės su fosforinėm akim išdeginatas pėdas, jautė jos alsavimą lankose ir girioje, girdėjo jos griaučių barškėjimą...

Kodėl jį nukirpo Juvencijaus buitės gilj pačiu gražioju pavasario metu? Kodėl jį atėjo į patį jo jaunystės pokylį ir išsivedė iš už apkrautų stalių — Jis klausė, bet iš niekur nesulaukė atsako.

Italija, Etiopija ir... Lietuva

Iš paviršiaus žiūrint, neatrodo, kad tas dviejų rasių konfliktas Afrikoje galėtų turėti ką nors bendro su Lietuva. Juk tai Italijos konfliktas su Etiopija, tai konfliktas, į kurį, rodos, daužią daužiausiai gali įsikišti Didžioji Britanija, bijodama, kad Italija, įsikalėjusi Afrikoje nepakenktų jos imperijos intereseams.

Bet iš tikrųjų yra kitaip. negu, iš tolo žiūrint, atrodo. Jau net pats Etiopijos imperatorius Selassie, verkdamas, spaudos atstovams pareiškė, kad Italijos Etiopijos karas gali pastumėti Europos valstybes į 1914 metų būklę.

Ar iš Italijos Etiopijos karo galėtų kilti kitas pasaulinis karas, tuo tarpu sunku ką nors sakyti, bet kad į tą karą įsimačius ir Anglijai, vieną gražią dieną Hitlerio rudmarškiniai gali pradėti joti į rytus, tai per daug netenkabejoti. Paryžiaus Le Figaro jau dabar žiūri tai, kas gali atsitikti Europoje, jeigu Afrikoje prasidėtų karas. Le Figaro sako:

„Nebus nė kiek stebėtina, jeigu nacių bandos įsivėrė į Klaipėdą. Tik iš šitos Europos pusės, o ne tarp Londono ir Romos, reikia atidžiai sekti Etiopijos reikalus, jeigu nenorime vieną gražų rytą būti pažadinti Europos karo gaisro, kuriame įsiliepsnoti nereikės nė trijų dienų.“

Mes jau rašėme, kad Mussolini santykiai su Hitleriu staiga sušvelnėjo. Tuo tarpu niekas nežino, kas susitarta tarp italų ir vokiečių, ypač kad Italija, kaip signatarinė Klaipėdos konvencijos valstybė, vėliau metu pradėjo labai do mėtis Lietuvos „elgesiu“ su Klaipėdos krašto vokiečiais. O čia dar labai patogi Hitlerio sutartis su Anglija dėl pasidainimo vandenimis... Čia Vokietija — Baltijos jūrų šeimininkė...

Žinoma, niekas nežino, ką Hitleris mano daryti su Austrija, už kurios pečių stovi pusė milijono Mussolini armija, tyčia pastatyta nenumatytiems įvykiams... Galbut Hitleris laikinai pakeltes savo nuomonę Austrijos atžvilgiu, bet mes puikiai žinome, kad jis savo nuomonės nepakeitęs Lietuvos, ypač Klaipėdos krašto atžvilgiu. Mes sakome laikinai, nes tik reikia paklau-

syti, ką Hitlerio bandos, ruošdamosios joti čia į rytus, čia į vakarus, čia į pietus, dainuoja:

„...Mes Reichą savaip sutvarkysim, Ir vėl bus, kaip buvo seniau. Marksistus ir žydus išpjausim, Jie mums tiek pridarė žalos. Eberto ir Brauno režimas Negrįs, jau negrįs niekadoms. Į Strasburgą. Vieną, į Rytus Žygiuosim, mus laukia tenai. Ten turto, ten žemės lig soties. Mes busin ten ponai ligai. Ten valgysim, šoksim ir gersim, Mylėsim šauniasias mergas, Kiekvienas ten Hitlerio vaikas Sau laimę ir garbę suras...“

Iš šių žodžių, kuriuos mes čia cituojame, galima lengvai įsivaizdinti, kokia nuotaika viešpatuoja Hitlerio Vokietijoje. Šita daina yra savo ruožtu hitlerininkų himnas, kuriame aiškiai pasakoma jų planai ir apetitai. Jie, išplovę marksistus ir žydus, nepasigailės ir tų, kurie gyvena už Vokietijos sienų. Jie nepasigailės visų tų, kurie bandys sutrukdyti tiems barbarams „valgyti, šokti, gerti ir mylėti šauniasias mergas...“

Būtų naivu manyti, kad vokiečiai išsivadėtų viso to, kas juos taip vilioja — tos „laimės ir garbės“, kurią „kiek vienas Hitlerio vaikas“ gali rasti. Hitleris tik ir laukia patogaus momento. Ir jeigu tik dabartinis Afrikos konfliktas išsivystytų į tikrą karą, tai patogio momento Hitleriu nereikėtų.

Suprantama, kad Hitleris nemano atsakyti savo užmačių. Vėliau ar anksčiau jis jas mano vykdyti. Bet mums taip pat labai gerai suprantama, kad tos jo gaujos, pradėjusios žygiuoti, pirmiausiai vėrsis į rytus, į Lietuvą... Visų tų reiškinų, kurie šiandien vystosi Berlyne, Romoje, Londone ir net Addis Ababoje, mes neprivalome praleisti pro savo budrias akis. Bet svarbiausia, visa tai privalo su nepaprastu akylumu sekti Kaunas.

Jau mes rašėme, kad tuo tarpu Vokietijos spauda, palyginti su tuo, kas buvo neseniai, žymiai apriaušė. Vokiečių laikraščiai lyg ir paliovė atkakvę Lietuvą. Bet tai tik tyčia prieš

audrą. Po šios tylos gali staiga trenkti hitleriškas perkūnas į tą Europos vietą, kurią mes vadiname Lietuva, į tą vietą, kuri yra mums brangiausia vieta visame žemės skritulyje.

Štai dėl ko mes, geri Lietuvos vaikai, ir miegodami privalome bent viena akim žiūrėti, kas darosi plačia me pasaujyje.

«Vienybė»

BROLI-LIETUVI!

Neužmiršk, kad jau laikas atnaujinti «LIETUVIO» prenumeratą antram pusmečiui.

Neatlikęs to reikalo, neteksi geriausio savo draugo ir patarėjo.

Villa Zelina.

Žemės sklypai ilgalaikiam išsimokėjimui nuo 30\$000 milreisu mėnesiui po 10\$000 mil. už kvadr. metrą. Taip pat pigia kaina parūpinama visu rūšiu statybai medžiaga.

Susisiekinas autobusais nuo senojo turgaus (Mercado) iki vietos ir bondė 32 (Villa Prudente).

Centralinės raštinės: Praça Antonio Prado, 3 sobr. ir Villa Prudente -- Rua Capitão Pacheco Chaves, N. 114 Agencija vietoje: Avenida Zelina, 33.

Reikalingi žemės pardavimo agentai -- propogandistai: kreiptis į centr. raštinę Villa Prudente.

Visų ant rankų nešiojamas, visų rinktinu gražuoliu vadinamas jis nardėsi gyvenimo malonumose. Bet ar palenkė Juvencijaus grožis moteriškės su fosforinim akim širdį? Ar palei tų jo grožis tos pačios moteriškės kaukuolę, papuoštą sausais rudaiais lapais? —

Su juo baigiasi Skirgaudų giminė. Kam paliktų jis šiuos didžiulius turtus? Įpėdinui? Bet jis juokėsi įtakinesniųjų prikalbanas sustuokt. Jis tyčiojos iš supelėjusio jungo, nes esąs pakankamai protingas, kad leistųsi suvaržomas.

Visų tvirtinama, kad jis esąs kaip lašas į lašą panašus į savo motiną, kurios neteko jam pažinti, nes, vos ji pagimdžiusi, ji atsiskyrė su šiuo pasauliu. Tačiau tiek kilmingųjų, tiek pras tuoių lūpose jo motina dažnai šventą ją vadinama. Ne vienas darbininkas dūsauja jį atminęs ir pakelia akis į dangų.

O jo, argi jo galėtų nors viena siela žemėje, jei kaulėtoji moteriškė jį išsivestų? — Moterys? Jos garbina gražuolius, drąsuolius ir galinguosius. Kur jo grožis, kur drąsa ir galia bus, pavirtus į žemės saują? — Tėkstan čiai gražių žmonių vaikų gimsta po šia saule ir pradeda naują puotą, — kas beminės kadaise buvusius? Draugai? — Ju buvo daug, bet visi jam slapta pavydėjo, laikė akmenį kumtyje, ir tik džiūgaus, išbraukę iš savo tarpo vieną varžytininką. Vienintelis tik Juvencijusėjo su juo ranka į ranka, jie-

du buvo lyg viena siela dviejuose kūnuose, bet Juvencijus jau atsidūrė ir išėjo, nepasakęs paskutines savo ištarūnes... Už jo rimbus, už jo plakinus negailėtų jo nei vienas darbininkas nei tarnas. Gal dar pamatytų jo Liucina, ta vargė mergaitė, gyvenanti jo darbininkų kaime tarp dviejų upių, kuri su tokiom graziom akim kartais į jį pažvelgdavo. Bet jis kartą girioje išbarstė jos uogas, kurias ji nešusi savo sergan čiai motinai; jis liepė išplakt ir jos raišą broli ir rūgojo Dievui, kam leidžias žemėn ligotus sutvėrimus.

It juodų vanagų, plasnajančių minčių apsuptys jis artėjo į namus. Ėmė temti. Švininiai debesys raitėsis virš galvų, lyg Viešpaties audra būtų pasirošusi šią naktį nuvalyti žemę. Iš šalių medžiai dunksojo, lyg maldingai vie nuoliai keldami į dangų rankas ir melsdami pasigailėjimo. Vakary pusėje nardė žaibai, lyg milžinai būtų skėle titnaga pykėm įsidedę. Šiurpūs balsai kur tildami pasigirdavo ir vėl nugrimsdavo į tamsų vakarą.

Niekad baimės nepažinęs, juokdavėsis iš visų, bandžiusių papasakoti neįtikimas istorijos bei nusidavimus, šį vakarą Valentas pats nustebo, kai koks nors netyčia atskriejęs balsas perliuozdavo jo kūnu ir jį suvirpindavo.

Užėjus ant tilto, išsitiesio per upę į Skirgaudų dvarą, grindinio perdės pasirodė jam įtartins, lyg daugeliu burūn atrūs dantys graužių rąstus. Tai fūnas ėmė karpyti ausinis. Atsimi-

nė Valentas, kad šis tiltas mirties titu vadinamas, nes ne vienas Skirgaudų žemių žuogus nusikaltes jo, dar mažo, valni, dėdės globėjo buvo liepiamas mesti nuo tilto į upę. Atsiminė — ir kūnas pagaugais nuėjo, nes grindinio dundėsys vis didėjo, lyg mirusieji būtų sumanę kerąyti. Todėl jis pentinai paspaudė Tai fūną ir šokte peršoko likusius grindinio steksnus.

Čia pat prie rūmų ties koplyčia Tai fūnas šokterėjo į šalį, ir pasirodė Valentui, kad jo protėviai, begulį koplyčios rūsy sandarius karstuoms, būtų atsikėlę.

Ties rūmais pasitiko atjojusį būrys tarnų ir senukas prievaizdas Argėla, dar prie Skirgaudų senelio gyvos galvos pradėjęs čia tarnauti. Jis palakė balno kilpas Valentui nulipant, o tarnai nuvedė į arklides Tai fūną, juo gėrėdamies ir reikšdami pagarbą, kokia tenka pono mylimajam.

Ir kaip nustebo senis Argėla, žvilgterėjęs į jaunąjo šeimininko veidą. Ne buvo jame įtūžimo, kurio skatinamas jis išplakdintų keletą pirma pasitaikiusių darbininkų; nebuvo ir nemegotų naktų atspindžio. Akys žiūrėjo blaičiai, kiek išsigandusios, tačiau ta šviesa buvo tiek maloni, kad padrasino prityrusį prievaizdą parodyti jį dangų ir ištart:

— Artėja audra. Gal ką įsaky-

sit? Valentas Skirgaudas tik numojo ir liepė prievaizdai eit. Jis pats pasil-

ko kieme bestovįs. Audra tikrai artėjo, žaibai raitė dangų ir dundėjo kurtūs griaustiniai, lyg milžinai beskeldami tituogus susivaidiję būtu.

Valentas paėjo atokiau už rūmų, tarp kuplių liepų, iš kur kaip ant delno matėsi ten žemumoje, tarp dviejų upių, Skirgaudų žemių darbininkų kaimas. Nors jau buvo visai sutemę, bet pavarario sutemoj aiškiai išsiskyrė pa siūnusųjų lūnelių virtinės ir kur ne kur žibentas žiburėlis. Lyg iš gilios kalito dugno, iš ten pasiekė jo ausį keletas nusigandusių balsų, greit išnykstantių vakaro prieblandoje, nes staiga susisuko vėjas, ėmė užti giria, lyg į dirva viesulo blaškoma...

Ten, už upės, gyvena ir vargšė Liucina, kuri žiūrėdavo į jį meilom akim, tačiau kurios uogas jįsai išbarstė ir nuplakdino broli. Eis jis ten, atlan kysl... Bet juk jis niekad be reikalo ten nenukakdavo. Jei kada ir pasirodydavo raitas, pasigirdavo moterų raudos ir vaijojimai. Ir dabar jo pasirodymas gali tik padingint nerimą.

Jis susilaukė ir nužingsniavo rūmų linkui. Bekopdamas laiptais lyg iš girdo už pečių keista šlamėsį, bet — vėjas, pamanė, įsisuko pro atviras duris... Tačiau pasiskubino pasiekt savo menę.

Ant stalo degė daug žvakių, buvo paruošta vakarienė ir laukė tarnai. Tar nams paliepė eit gult. Pats krito užstatėln, bet jokio valgio nepalietė.

(b. d.)

Vietos lietuvių gyvenimas.

ATVYKO Į SĄO PAULO LIETUVOS ĮGALIUOTAS MINISTERIS.

Antradienį, rugsėjo mėn. 17 d. rytinu traukiniu iš Rio de Janeiro atvyko į São Paulo J. E. Lietuvos Įgaliuotas Ministeris ir Nepaprastas Pasiuntinys Pietų Amerikai P. J. Aukštuolis su Ponia. Apie Aukštųjų Svečių atvykimą, jau iš anksto buvo žinoma, todėl nežinint to, kad ir darbo diena, į sto tį P. Ministerio pasitikti susirinko gana skaitlingas žmonių būrys, kurių tarpe Pabaltės Valstybių Draugų Sgos pirmininkas Dr. Synesio Rangel Pestana su sekretorium. Latvijos konsulas Nikolas Ozoliņš, Somijos — J. Gualberto de Oliveira, laikui atnešęs Lietuvos Konsulo pareigas p. Br. Steponaitis, veik visų lietuvių organizacijų atstovai žymesni visuomenės veikėjai, mokytojai São Paulo lietuvių mokyklų skautai ir mokiniai.

Lygiai devinta valanda atvyko traukinys, atveždamas taip laukiamus Garbingus Svečius.

Vos traukiniai sustojus ir p. Ministeriui iš jo pasirodžius, apsupo būrys vietos laikraščių korespondentų ir reporterių, kurių kiekvienas stengėsi su Aukštųjų Svečių pasikalbėti, kiti darė nuotraukas.

Nusikratęs nuožmiais reporteriais J. E. p. Ministeris su Ponia pasisveikina su visais Juos pasitikusiais žmonėmis, kurie džiaugsmu spindinčiais veidais Aukštus svečius taip nuoširdžiai sveikina su laimingu atvykimu ir linki linksmam praleisti laiką šioje lietuvių kolonijoje, kurią malonėjo aplankyti.

D. L. K. Vytauto ir Dr. V. Kudirkos mokyklų mokiniai, pasveikindami Gerb. Svečius įteikia Poniai gražius didelius rožių buketus, o mažytė skautė — paukštytė gražiai pasako kelis sveikinimo žodžius.

Po nuoširdaus pasikalbėjimo stotį p. Ministeris su Ponia visų susitikusių palydimi iki automobilio, ir Konsulo p. Br. Steponaitio lydimi nuvyksta į Hotelį Esplanada, į Jiems paruoštą būstinę, po kelionės paliešti.

Rep.

LIETUVIŲ S-GOS BRAZILIJOS POSĖDIS.

Praeitą šeštadienį rugsėjo mėn. 14 d. įvyko eilinis Lietuvių S-gos Brazilijoje posėdis, kuriame buvo svarstyta vienas kitas svarbesnių S-gos gyvenimui liečiančių klausimų. Nors posėdyje buvo kilę ir aštresnių ginčų, daugiausia kalbant organizacijų tarpusavio santykių reikalu, bet pagaliau išsiaiškinus kai kurias nesantaiką keliančias priežastis, prieita išvada, kad organizacijoms reikėtų glaudžiau tarpusavyje bendradarbiauti, nes prie to verčia jas ir jų gyvenimo sąlygos.

Tiems visiems nenormalumams pašalinti įeinančių į S-gą «Vilties» ir Sporto S-gos atstovai pasižadėjo greitai laiku susaukti bendrą tų organizacijų V-bų pasitarimą, kuriame bus nuodugniai išsiaiškinta šių organizacijų veikimo būdai ir sudarytas tolimesnis bendro veikimo planas.

Taip pat buvo kalbėta ir dėl Lietuvų namų, kuriuose teipa Vyskupo M. Valančiaus lietuvių pr. mokykla.

Kadangi tiems namams išlaikyti daug padeda organizacijos, o jų pajamų vieninteliu šaltiniu yra įvairios pramonės, kurių rengimas šiuo laiku yra labai trūkdomas, susitarta, tokias pramonės bendrovių įėjomis ir ateityje rengti, kad tuos namus išlaikyti nors iki mokslo metų pabaigos.

Koresp.

LIETUVIŲ MŪTERŲ DRAUGIJA.

Pereitą sekmadienį, rugs. mėn. 15 d. D. L. K. Vytauto mokykloje buvo šaukiamas Lietuvių moterų D-jos Brazilijoje eilinis narių susirinkimas. Šis susirinkimas, kaip ir kiti praeję gyvai, ir tas parodo, jog mūsų moters organizacijoje gyvenimu juo toliau, juo labiau domisi ir jo reikimą giliau supranta. Be kitų aktualių D-jos reikalų, narės buvo paciau painformuotos apie Lietuvos Nepaprasto Atstovo ir Įgalioto Ministerio Pietų Amerikai atsišaukimą į São Paulo. Posėdžiui pasibaigus D-jos narės pasiūlyko klausyti p. ats. kap. Čiuvinško paskaitos apie ateities karą. Šia proga reikia pasakyti, jog paskaita buvo labai turininga, parodanti, kad gerb. prelegentas tą reikimą gerai išgyvendinęs ir sugeba populiariskai atpasakoti. Už tai p. Čiuvinškas susilaukė plojimo ir padėkos. L. M. D ja ir šiaip Villos Bellos žmonės tikisi, jog prelegentas dažniau suras projų sudaryti mums malonumo savo paskaitomis.

Sulig nutarimu Liet. Mot. D-jos susirinkimai įvyks kiekvieno mėneso paskutinį sekmadienį.

Koresp.

LIETUVOS ĮGALIUOTAS MINISTERIS PAS S. PAULO GUBERNATORIŲ.

J. E. Lietuvos Įgaliuotas Ministeris ir Nepaprastas Pasiuntinys P. Amerikai p. J. Aukštuolis 18 d. rugsėjo mėn. 11 val., pavaduojančio Konsulą p. Br. Steponaitio įdėjimas, padarė oficialų vizitą São Paulo estado Gubernatoriui.

P. Ministerį labai iškilmingai priėmė laikinai Gubernatorių pavaduojąs Secretario da Educação Dr. Cantídio de Moura Campos gražiai iškilmingai papuoštuose Gubernatorių rūmuose «Campos Elzeos».

Laikė priėmimo dalyvavo ministerių kabineto Sekretorius Dr. Carlos de Moraes Barros ir keli kiti žymesni estado civilės ir karo valdžios atstovai.

* * *

Tą pačią dieną 2½ val. p. pietų P. Ministeris padarė vizitą ir São Paulo prefektui, kur taip pat buvo labai iškilmingai, priimtas.

LIETUVIŲ ORGANIZACIJŲ ATSTOVAI PAS P. MINISTERIŲ.

Nors iš kelionės pavargęs, bet dar tą pačią rugsėjo mėn. 17 d. J. E. P.

Ministeris teikėsi priimti São Paulo lietuvių kolonijos organizacijų atstovus, su kuriais gana ilgai kalbėdamasis gerėjosi, mūsų kolonijos kultūrinio gyvenimo.

Per visus tokio pasikalbėjimo J. E. ragino visus dirbančius lietuvišką kultūrinį darbą laikytis daugiau vienybės ir kiekvieną tokį darbą dirbant jaustis vienos lietuvių tautos vaikais.

Toks p. Ministerio patarimas yra ištikro mums labai naudingas ir kiekvienas mūsų jį turime nuoširdžiai priimti.

MINISTERIS LANKĖ S. PAULO LIETUVIŲ KOLONIJĄ.

Nors tik kelias dienas išbuvęs São Paulo J. E. P. Ministeris su Ponia aplankė stotimą V. Zelino lietuvių bažnyčią, visus lietuvių mokyklas, lietuvių laikraščių redakcijas ir kitas vietas.

Smulkiu apie Gerb. Svečių lankymą São Paulo lietuvių kolonijos aprašysime sekančiam laikraščiui «Lietuvis» numery.

Šiuo kartu tik nuoširdžiai galime pasidžiaugti, kad savo malonu apsilankymu Gerb. P. Ministeris įnešė mūsų kolonijos gyvenimui daugiau gyvumo, skatinančias visus nuoširdžiau dirbti, kaip kolonijos, taip ir visos lietuvių tautos labui.

GRAŽUS SUSIRINKIMAS.

P. Lietuvos Įgalioto Ministerio P. Amerikai atvykimas į São Paulo, priverė nors laukiami, iki šiol besikivirčius tarp savęs išnykusių lietuvių organizacijas ir pavienius asmenis užmiršti nesantaiką ir rasti bendrą kalbą. Štai 17 d. rugsėjo mėn. 7 val. vak. Lietuvių Namuose įvyko, pasitarimas del bendro visos kolonijos vardu P. Ministerio priėmimo. Pasitarime dalyvavo veik visų mūsų kolonijos veikėjų, kurie paskutiniu laiku kartais viens kitą ir susitikti vengdavo.

Tai yra labai džiuginantis reiškinys ir tuo mes turime džiaugtis.

Ir ištikro. Kas gi gali būti gražesnio ir kilnesnio, kaip bendruose rinkuose rasti bendrą kalbą.

* * *

SOMALIEČIAI EINA KARIAUTI UŽ ETIOPIJĄ.

Addis Ababa. — Iš Italijos Somali kolonijų vėliausiu laiku daugybė Italijos somaliečių kareivių su visais prietaisais kariauti prieš Etiopiją. Iki šiol prisikartoma, kad tokių paugėlių yra Etiopijoje jau apie 15,000. Italija pareikalavo, kad Etiopija sugrąžintų visus ginčius, kuriuos somaliečiai nusigabeno į Etiopiją.

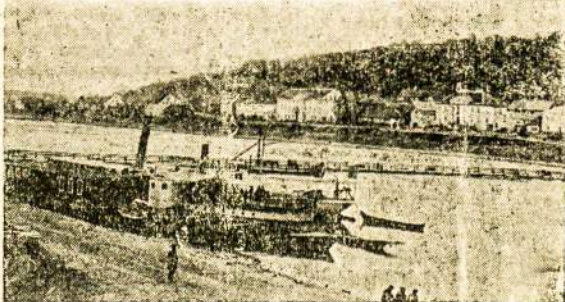
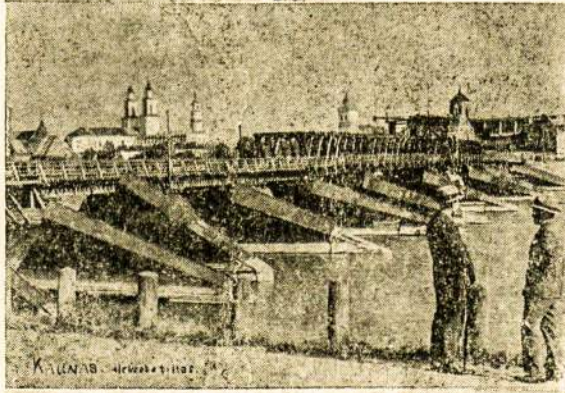
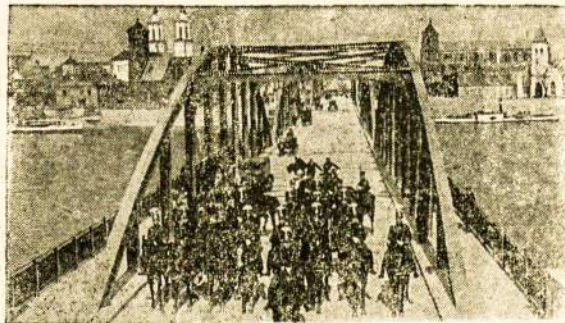
Daug italų bėga iš Italijos kariuomenės į Pietų Slaviją, kur visi suima vii ir laikomi stovyklose.

MARCONI NORI ĮSTOTI Į ITALIJOS KARIUOMENĖ.

Roma. — Bevilio telegrafo išradėjas Guglielmo Marconi pareiškęs Musso lini, kad jis noris įstoti savanoriu į Italijos kariuomenę. Taip pat pranešama kad Marconi neseniai išradęs naują radio spindulį, kurio pagalba galima ore sustabdyti lėktuvo motorą, Mussolini pareiškęs, kad kol kas Marconi Italijos kariuomenėje nereikalingas, bet dėl vi so ko gali buti pasiruošęs.

Marconi yra Italijos karo laivyno atsargiuoju kapitonas.

AR JAU ATNAUJINAI PRENUMERATA?.. SKUBINK, KITU BUDU NUSTOSI DAUG NAUJIE NU IR ĮVAIRENVIU!

TIKRUJU ŠEIMININKŲ IR ATEJŲŲ STATYBA.

Vaizdely matome tris tiltus per Nemuną tarp Kauno ir Aleksoto. Apačioje rusų pontoninis (žiema nuimamas) medinis tiltas. Jis baigė savo amžių 1915 metais, kai vokiečiai rusus išvarė iš Lietuvos. Vokiečiai laikini žiaurūs Lietuvos valdytojai, pasistatė geresnį medinį tiltą. Jiems buvus reikalinga gabenti Lietuvos turtais į «Vaterlandą». Šitą tiltą suardė Nemunas 1929 metų vasarį, ir jo liekanas Nemunas gražino vokiečiams ties Tilze. Tikrieji Lietuvos šeiminkai — Nepriklausomoji Lietuva — pasistatė geležies betono modernią tiltą, kuris buvo baigtas statyti 1930 metais ir pavadintas Vytauto Didžiojo vardu.

Tsb.

Koks jo vardas?

Vienas žymus senosios Rusijos žandarų viršininkas yra nuosirdžiai išsitaręs: «mėgstu donosus, bet nemėgstu donosūku». Tas posakis virto priežodžiu. Jeigu žandarų viršininkas šlykštelės, bodėjos domosūkais – skundikais, tai suprantama, kokias emocijas suklika tokio subjekto artimas padoresniam žmogui.

Prie Uckaus nedoru būdų įjeytos spaustuvės, rua da Moebā 424, jau ke linti metal yra prisiplakęs Lietuvos ka riuomenės dezertiras Antanas Dutkus, kuris naivius darbininkus malkina ta riamu socializmu, bet už grašį parsiduoda į kairę ir į dešinę. Tas ponaitis, be kita ko, yra pasižymėjęs, kaip donosūkas ir provokatorius. Daug sykų jis mane denoncijavo ir skundė. Pastaroju laiku Ant. Dutkus prisiplakė tarybjon įspitolę ir su visais kitais špitolininkais gieda lozorlaus giesnę bei kartoja nuobodžius donosus. Kai socialšpitolininko Dutkaus donosai prieš mane nepasiėkė jokio tikalo, jis ėmė teškoti kitų, jautrosnio būdo, longvianų įgellamų žmonių. Ir paskutiniame savo laikrašėio nu. nery pasigauna konsu lato tarnautojus, stengdamos vienam jų primesti tam tikrą rašinį iš «Lietuvio». Tik ir šį sykį donosūkas A. Dutkus pataikė, kaip pirštu į dangų. Minimą rašinį rašiau aš su tikslu pas katinti kai kuriuos mūsų inteligentus švietis ir daugiau skaityti knygas.

Mokyklų įgytas mokslas neatnaujinamos per knygą aprūdija ir nustoja savo šiesos. Tame rašiny nupieštame uesidominėio knyga inteligento paveiks le kai kurie špitolininkai pamate savo portretą baisi ai supyko, ir provokatorius A. Dutkus mėgėna naują auką sugauti.

Nors ne visiems žūdos vienodai pavyksta savo aukas sučiupti, tačiau, kaip istorija rodo, visi jie gauna vieno dą galą.

A. M.

Kas bus, kas nebus, bet Lietuvio neprazus!

Kaip seniau valstybės kovodavo dėl prestižo.

Naujųjų amžių pradžioj, absoliutizmo laikais Europos valdovai labai smarkiai tarp savęs kovodavo dėl pirmenybės ir atidžiai žiūrėdavo, kad jų prestižas nebūtų įžeistas, ypač užsieny. Karališkieji pasiuntiniai kitose valstybėse savo ruožtu griežtai žiūrėdavo, kad nebūtų pažemintas jo valdovas; dėl to dažnai pasitaikydavo visokių kuriojų.

Karolis V, vokiečių imperatorius ir Ispanijos karalius savo galybe nen bejotiniai buvo pirmas iš visų to meto Europos valdovų. Su Ispanija dėl pirmenybės tada varžėsi Prancūzija, kuri tos varžytynės galį galė pavykti laimėti. Tačiau tu valstybių pasiuntiniai užsieniuose nesiliovė kovoję tarp savęs ir toliau. Vienoj sostinėj prancūzų pasiuntinys, eidamas kartu su visų diplomatinū korpusu į bažnyčią, prie durų nudavė suklimpsas. Iš tikrųjų jis tik sukliudė Ispanijos pasiuntinui įeiti pirmutiniam į bažnyčią ir pats įėjęs atsisėdo pirmoj vietoj. 1659 m. vienoj Hagos gatvėj susitikę šių dviejų valstybių pasiuntiniai su savo pasiuntinybių personalu ginčijosi tarp savęs tris valandas, nes nė vienas nenorėjo kitam duoti kelio Olandai gudrausiai r. d. o išėitį: nugriovė prie gatvės esančią tvorą, ir vienas pasiuntinys nuėjo sau tolyn pasukęs į dešinę, gatvės pusem, o kitas pasuko taip pat į dešinę peridamas išgriautas tvoros vieta.

Tarp tų pačiu valstybių pasiuntinių Londone 1661 m. įvyko labai rimtas konfliktas. Tuo metu iškilmingai atvyko į Londoną Švedijos pasiuntinys, kurio sutikime dalyvavo ir diplomatinis korpusas. Ispanijos pasiuntinio iniciatyva prancūzų pasiuntinio ekipažai buvo nupjautos vadėlės. Rėšium su tuo tarp diplomatų su jų palydovais, kilo žiaurios muštynės, kurias laimėjo Ispanai. Išgirdęs apie tai Liudvikas XIV nepaprastai įsirdo ir pareikalavo, kad Ispanijos karalius Filipas IV jį atsiprašytų. Šis buvo priverstas tai padaryti. Tuo pagaliau tų dviejų valstybių peštinės dėl pirmavimo buvo baigtos. Tam

paminėti, Liudvikas XIV minkaldino me dalį su parašu: «Prancūzij. i iškovotu pirmenybė, Ispanai atsipraė 30 kunigaikščių pasiuntinių akivaizdoje 1662 met.»

Panašiu kuriojų pasitaikydavo ir Prancūzijai bekojojant dėl pirmenybės su Anglija. 1576 m. susitikę Proho ant Maldovos tilto tų dviejų valstybių pasiuntiniai ištovėjo vienas prieš kitą visą dieną karštos saulės kepunami, nes nė vienas jų nenorėjo pasitraukti. Tačiau ypač tokiomis peštinėmis dėl formaluų, pasižymėdavo vokiečiai, kur buvo per 500 visokių smulkių valdovų. Bismarkas nekarta yra priminęs, kad vokiečių kunigaikščiai reichstuge susirinkę pešdavosi dėl rango net tuo metu, kai prancūzai paėmė Strasburgą ir turkai apgūė Vieną.

Pasibaigus trisdešimt metų karui prancūzai su švedais, derėjęsi Miunstery ir Osnabrūke; negalėdami susitarti dėl rango. Jie susikalbėjo, kad Miunstery pirmenybė atiteks prancūzams, o Osnabrūke — švedams. Penkliolika mėnesių užtruko, kol buvo išspėsti tittų ir etiketo klausimai, pav., ar vokiečių kurturistus reikia vadinti eksecelencijomis...

Pirėnų kongresas 1659 m., kuriam Prancūzijai atstovavo Rišeljes įpėdinis — Mazarin, įvyko Bidassoa upės, kurį sudarė dviejų valstybių siena, sale lėj. Tenai buvo pastatytas namas su dvejomis durimis, pro kurias vienu kar tu įeidavo Prancūzijos ir Ispanijos delegacijos. Nimegėno kongrese koblius etiketo ir pirmenybės klausimus išspėndė olandų ministeris, kuris savo namuose vieną kambarį paskyrė prancūzų, o kitą ispanų ambasadoriui. Tarp tų dviejų kambarių buvo dar vienas kambarys, kurio vidury stovėjo stalas, o ant stalo buvo padėti sutarties dubli katal. Iš savo kambarių abu diplomatai išejo į vidurinį kambarį vienu kar tu, ir kartu atsisėdo už stalo, kartu pa sirašė sutartis, kartu atsisėdo ir išejo.

Sitokių kuriojų būtu galima pripasakoti labai daug, bet pakaks paminėti dar vieną charakteringą. 1690 m. susirinkę Frankfurte prie Maino Europos valdovai, nenorėdami liesti tokio opaus eilės ir rango klausimo, tarėsi ir

derėjosi vaikštinėdami po posėdžių sa lę.

Dabartiniu metu valstybių eilės klausimas išspėndziamas labai paprastai — prancūziškai pavadintos valstybės sustatomos alfabeto tvarka.

Margumynai.

KAIP PAZINTI ŽMOGAUS CHARAKTERJ IŠ TAŠKU.

Taškai ant „i“. Kas galėtų pasakyti, kad jie turi tiek reikšmės, iš kurių mes galime žmogaus charakterj pažinti.

Pasak Onos Fisehoff, Budapešto grafologijos garsenybės, kuri neseniai ta tema skaitė paskaitą Vokietijoje ir Austrijoje, iš pastatytų taškų ant raidės „i“ esą, tikrai galima pažinti žmogaus charakterj. Tai esąs geriausias žmogaus charakterio rodyklis.

Jei kas visiškuj nestato taško ant „i“, tai esąs aiškus lengvabūdiškumo ir vėjavakiškumo požymis. Pačius taškas reiskia įtemptą proto gyvenimą...

Storas, riebūs taškas — materializmas, šykštumas, savimeilė, komerciniai gabumai.

Kilnių siekimų žmonės visada tašką stato daug aukščiau, negu paprastai, ciniškai — daug žemiau.

Dėšniau raidės „i“ pastatytas taškas reiskia energiją, valią, ryžtumą; kairiau — atsargumą ir abejingumą.

Taškas, kuris jungia sekančią raidę ir sudaro lyg ir jos pradžią, — rodo mindu ir veiksmų nuosaikumą.

Norint plačiau pažinti taškų reikšmę, reiktų pasinaudoti brajžiniais ir iliustracijomis.

SKELBKITES TIK „LIETUVY“

Užsienio lietuvių švietimo reikalai.

Paskaita I-jam Pasaulio Lietuvų Kongresui.

(tęsa)

Visai kitą vaizdą matome okupuotoje Lietuvoje, Rytprūsiose ir Išeivij kraštuose. Daugumoje tų kraštų lietuvių kalba ir Lietuvos istorija gait būti dėstoma tik viršnorminėse valandose. Šiaip visi mokslai dėstomi to krašto kalba. Tik kai kurie naujieji kraštai (pav. Latvija, Lenkija) ir mažai apgyventieji kraštai (k. a. Brazilija, Argentina) leidžia dėstyti mokslo dalykus atėivių gimtąja kal. Mokyklų įsteizimas ir išlaikymas yra surištus su labai didelėmis sunkenybėmis, nes mūsų išeiviai, turėdami mokėti mokesčius ben dra tvarka krašto mokykloms išlaikyti, panorėję įsitaisyti dir savas mokyklas, turi dėti didelius kaštus toms mokykloms įrengti ir išlaikyti. Be to, žymii išeivijų dalis yra paplitę kituose kraštuose mažomis grupėmis arba net atskirioms šeimomis; jiems beveik visai būtų neįmanoma savas mokyklas kurti. Todėl % mokyklinio amžiaus vaikų, lankančių savas Lietuvos mokyklas, yra labai mažas. T. a. okupuotoje Rytų Lietuvoje lietuvių mokyklų net ir su valdiškomis, kur lietuvių kalba yra dėstoma, bus dabar ne daugiau, kaip 100 (nors dar tik prieš keletą metų vien privatiųjų lietuvių mokyklų bu-

vo apie 200). Tas mokyklas dabar lanko, skaitant vidutiniškai kiekvienai po 50 mokinių, nedaugiau kaip 5.000 jaunuolių, arba 2½% visų okupuotosios Lietuvos mokyklinio amžiaus vaikų.

Iš išeivijų kraštų geriausiai palyginti tuo reikalu stovi Latvija, nors jos ribose yra gana žymii lietuvių autochtonų (ėabuvių) dalis. Latvijos lietuviai turi 18 mokyklų, kurias lanko 980 vaikų, arba 16% visų mokyklinio amžiaus vaikų.

Jau antrą vietą, žiūrint nuosimintių santykių, užima Jungtinės Amerikos Valstijos. Nors mokyklų ir lankančių jas vaikų skaičiumi jos ir priderėtų pirmoji visų išeivijų kraštų tarpe vieta. Iš 150.000 mokyklinio amžiaus lietuvių vaikų savas mokyklas tenai lanko apie 10.000 vaikų, arba 7%. Mokyklų iš viso jie turi 49-tas, jų tarpe pradžios mokyklų (grammar schools) 44. Mokyklų didelės ir gana skaitlingai lankomos. Vienai mokyklai tenka vidutiniškai 220 vaikų.

Neblogiausiai dar tuo reikalu stovi Sovietų Rusijos lietuviai, nors jų mokyklos yra labiau bolševistinio auklėjimo ir agitacijos įstaigos. Jie ten turi 12 mokyklų, kurias lanko, skaitant tik po 30 mokinių kiekvienai mokyklai, apie 360 vaikų, arba apie 4½%

visų mokyklinio amžiaus vaikų.

Tame pat lygyje yra ir Brazilijos lietuviai su savo keturiomis mokyklomis. Iš 7.000 mokyklinio amžiaus vaikų ten mokyklas lanko 308 vaikai arba 4,3%.

Kiek žemiaus stovi Argentina ir Urugvajus, kur tik 3% visų mokyklinio amžiaus mūsų vaikų lanko savas mokyklas. Argentiuos lietuviai turi 3 mokyklas su apie 200 vaikų, Urugvajus 1 mokyklą su 65 vaikais.

Kitų kraštų lietuviai savų mokyklų neturi. Nėra jų nei Rytprūsiose, nei Anglijoje, nei Kanadoje, nei Lenkijoje, nei Pietų Afrikoje, nei Šanchajūje, nei Harbine, nei Australijoje, nei Prancūzijoje, nei Suomijoje, nei Estijoje. Vienur, kaip Estijoje, Suomijoje, Prancūzijoje, gal ir Lenkijoje lietuvių tik nedideli būriai, ir tie išsimėtę. Ten ir savų mokyklų turėti greičiausia nebus jokių galimybių. Kitur dėi žiaurais moralinio ir fizinio teroro, k. a. Rytprūsiose, dar ilgoką laiką tur būt nebus galimy bės savas mokyklas kurti. Tačiau kultūringų kraštų: Anglijos, Škotijos, Kanados lietuviai, apsigyvenę šiek tiek didesėmis grupėmis, galėtų savas mokyklas steigti. Taip pat gal ir Azijos, Afrikos bei Australijos lietuviai savas mokyklėles ar bent kursus galėtų turėti. Didieji ir skaittingieji mūsų naujo kymai Žiemų Amerikoje savų mokyklų atžvilgiu dar tik darbo pradžioje tebera. Tenai tik trečdalis lietuviųkų para pijų teturi savas mokyklas. (Išimtį su daro Chicago, kur visos 11 lietuvių parapijų turi savo mokyklas). Pagaliau ir ten, kur mokyklos yra, daugelis lietuvių vaikų dėl šokių ar kitokių prie

žasiųjų jų nelanko.

Visoje mūsų išeivijoje, okupuotoje Rytų Lietuvoje ir Rytprūsiose yra apie 400.000 mokyklinio amžiaus vaikų. Iš jų tik apie 17.000 vaikų gauna mokyklose šiek tiek lietuviško mokslo, arba tik 4%, o 96% negauna mokyklose jokio lietuviško mokslo. Lietuviškų mokyklų už Lietuvos ribų nėra nė po ros šimtu, jų turėtų būti, skaitant po 100 vaikų vienai mokyklai, apie 4.000.

Taigi, nors apskritai imant, savų lietuviškų mokyklų reikalai mūsų išeivijoje jau ir šis tas padaryta, tačiau be palyginimo daugiau dar lieka padaryti.

Viens dalykas tėra aiškus, kad, būtent, mūsų išeiviai patys vieni savo jėgomis savų mokyklų klausimo jokiū būdu nepajėgs išristi ir kad tuo reikalu turės jiems padėti Lietuvos visuomenė.

Tenka ėia dar paminėti, jog kai kuriuose kraštuose, k. a. J. A. V-jose yra galimybės įvesti lietuvių kalbos dėstytią, — nors ir viršnorminėmis valandomis, — ir į valdiškas pradžios mokyklas. Tėvai turi parūpinti tikrai mokytojus ir vadovėlius. Taip pat ir aukštesniųjų mokyklų (high schools) ir kolegijų tam tikras mokinių kiekis gali turėti lietuvių kalba pamokas, už kurių lankymą mokiniams duodami ir krediti. Ir šiomis galimybėmis mūsų išeiviai, kaip girdėti, žada pasinaudoti.

Savos kalbos ir savos tautos istorijos pažinimas eina dar ir kitais keliais. Ir ten, kur savų nėra, ypač prie savo parapijų ar kitokių organizacijų mūsų išeiviai steigia liuanistikos kursus. Prasilaviną šiek tiek lietuvių kal

PASAULY

74 Kongreso Pirmoji Sesija Pasl baigė.

Washington. — Rugsėjo 26 d. baigėsi USA 74 kongreso pirmoji sesija. Visi kongreso nariai paleisti iki ateinančių metų. Ta proga skelbiama, kad šis kongresas vadinamas pirmas „Dešimts tūkstančių milijonų kongresas“, nes jis šioje sesijoje išleido dešimtis milijonų dolerių vykdyti Roosevelt to gerovės programą. Kongresas kasdien paskirdavo \$64,000,000 įvairiems reikalams per 160 posėdžiavimo dienų. Daugiausiai pinigų buvo paskirta bedarbių pašalpai, viešiesiems darbams, karo laivynui ir kariuomėi. Statistika parodo, kad nuo Washingtono prezidentavimo laiku iki Wilsono laikų sudėjęs visus prezidentus sykio, tiek pinigų ne buvo išleista, kiek per šio vieno kongreso pirmąją sesiją.

Vokietininkai ima vėl šiaušti.

Klaipėdos miesto valdyba atsiskakė įtraukti Klaipėdą gyvenančius lietuvius į Seimelio rinkimų sąrašus. Taip pat atsiskakė išpildyti, šiuo reikalu prašymus ir Klaipėdos krašto Gubernatoriaus Kurkauskio ir Gubernatoriaus patarėjo p. Morkaus.

Bendrai reikia pasakyti, kad viešos nazistai, po paskutinės Hitlerio kalbos Nuremberge, laikosi labai išsuaikintiškai ir kiekvieną atvejų rodo savo hiteriškas utis.

Anglai nepritaria Hitlerio užsimojimam.

Londonas. 19. Anglijos oficialiuose politiniuose sluoksniuose nepriduoda ma svarbios reikmės Hitlerio kalbai nukreiptai prieš Lietuvą, del Klaipėdos krašto. Kalboje pasakytoje Nuremberge Hitleris ypatingai pabrėžė, kad gir di Lietuva pagrobusi iš Vokietijos Klaipėdos kraštą.

Anglai randa, kad šita kalba yra labai priešinga ankstyvesnėms Hitlerio tvirtinimams, kuomet būvamt Berlyne anglų ministeriams Sir. John Simon ir Anthony Eden tas pats Hitleris iškil-

mingai jiems pareiškė, jog Klaipėdos atžvilgiu jis laikysiasis «Statu—Quo», reikiama, pripažįstąs dabartinę padėtį. Lietuvos Vyriausybė tvirtina, kad tokeai Hitlerio Nuremberge išsiskikimas liečia ne tik Lietuvą, bet kartu Prancūziją, Italiją ir Angliją kaip garantuotą jancias Klaipėdos krašto statuta.

Todel Londone manoma, kad Anglijos Vyriausybė pareiškė šiuo klausimu Vokietijai protestą.

Kritikuoja Hitlerio žygius.

Paskutiniu laiku, pajutęs pasaulio susirūpinimą del galimo karo Italijos su Abisinija, Hitleris vis daugiau pradeda rodyti savo nazišką veikimą, kuris daugiausiai pasireiškia žydų persekiojimams ir Lietuvos puolimu. Matyti specialiai tuo tikelu Hitleris praėitą sekmadienį sušaukė Nuremberge, kur paskutiniu laiku įvyko dideli Vokietijos kariuomenės manevrai, nepaprastą Reicho posėdį. Posėdyje Hitleris pasakė labai nepalankią Lietuvai kalbą, kurioje melagingai nuivietė neva vokiečių persekiojimus Klaipėdos krašte, pabrėždamas, kad vokiečių 60 milijonų tauta negalinti ramiai žiūrėti į jai daromas 2 milijonų lietuvių tautos skriaudas.

Prie toki tarme nepaprastam Reicho posėdyj buvo priimta prieš žydus nukreipti trys įstatymai.

Visi tai atkreipė ypatinga dėmesį kitų valstybių, net ir tų kurios iki šiol Vokietijoj buvo gana palankios.

Visi šie Hitlerio žygiai užsieniu spaudoje yra smarkiai kritikuojami. Prieš tai labai griežtai išstare Anglijos Švedijos ir Olandijos spauda. Net ir Tautų S. a. kuriai viso pasaulio žydų vardu yra įteiktas skundas tokius Hitleriškos Vokietijos žygius pasmerkė.

Nori sutarkyti Italiją su Abisinija.

Paryžius. 18. Tautų Sąjungoje komitetas iš penkių šandieną įteikė savo paruošta susitaikintimo projektą Italijos ir Abisinijos atstovams.

Projektas gana rūpestingai paruoštas ir galėtų būti priimtinas. Projekte reikalaujama, kad susikivirėlusios šalys atsakymus del šio projekto patiekitų T. S. g. ai iki 21 d. rugsėjo mėn. Ar tas projektas bus priimtas, tuo tarpu sunku pasakyti, tačiau reik manyti, kad

greitu laiku iš visiems nemalonus klausimas dar daugiau paaiškės.

Ir Anglai rengiasi karui.

Paryžius. 18. Anglų jūrų karinis pasirošimas pasiekė didžiausią aktyvumą. Šiuo laiku Viduržemio ir Raudonojo jūrose randasi apie 150 anglų karo laivų, kas aiškiai parodo, kad ir anglai nesnaudžia Italijos—Abisinijos kiverio atžvilgiu, nors Anglijos karo ministeris aiškina tą karo laivyno koncentravimą, esant paprastais jūros pajėgumais.

Matyt Italijos užsimojimai ir angliaviečia daugiau būdinti.

Lenkijoj įvyko seimo rinkimai.

Praėitą savaitę Lenkijoj praėjo rinkimai į Seimą. Iš 16.583.000 turinčių teisę balsuoti tebebalsavo 7.576.681. Taisi sudarė tik 46%. Žemas balsavotųjų nuosimtis aiškiamas pasitaikiusiu blogu oru ir smarkia opozicine agitacija, kuri ragino susilaikyti.

Rinkimai praėjo pirmą kartą naujuoju įstatymu, kuris suvaržo demokratines laisves. Delio to pasireiškė abejojimas. Be to, valdančioji partija darė spaudimą, kad tik pasiliktu senoji valdžia su savo diktatorišku režimu.

Per rinkimus buvo ir ginkluotų susirėmimų, kuriuose žuvo keletą žmonių, abipusiai čia kaltinama endekus, kuriuos net ketina valdžia uždaryti.

Darbininkų streikai Meksikoj.

Iš Vera Cruz pranešama, kad kai kuriose Meksikos miestuose sustreikavo susisiekimo imonių tarnautojai reikalaujanti didesnio atlyginimo ir reguliaraus algų mokėjimo. Streikuojančių skaičius siekia iki 5.000.

Japonai rūpinasi emigracija.

Tokio, 18. Agencija «Rengo» praneša, kad Vyriausybė ir stambesniųjų šalies pramoninkų rūpesniu įsteigta japonų emigracijos reikalais rūpintis draugija su kapitalu 5.000.000 yenu. Ši draugija stato savą už tikslą pirmoj eilėj rūpintis japonų emigracija Brazilijoj, kur

jų emigracijai esą sąlygos labai palankios.

Politinis pasikesinimas Š. Amerikoj

Lusiana valstijoj įvyko pasikesinimas ant gyvybės senatoriaus Long. Jis buvo pėrsautas. Atentato įvykdojotas yra jaunas vyras Veiss.

Senatorius Long yra didelė asmenybė politinėse sferose. Jis ankiečiau buvo Lusiana valstijos gubernatorium. Priklauso demokratų partijai, bet yra priešingas prezidento Ruzvelto politikai. Jis savo programą yra paskelbęs dar būdamas gubernatorium. Einant į ją kiekviena Suv. Valstijų šeimyna turi gauti iš žido 5000 dolerių gyvais pinigais, vieną automobilį ir radio aparatą. Šitie pinigai bus gaunami iš didžiųjų turtų apribavimo, kurie negalės būti didesni vienos rankos už 50 milijonų dolerių.

Senatorius Long yra rimtas kandidatas į Prezidentus ir dabartinio prezidento Ruzvelto rivalas.

Senatorius Long pasimirė Pasike sintojas Veiss buvo vietoj sušaudytas.

Neleis ginkluotų į parlamento posėdžius.

Meksika. Rugsėjo mėn. 11 d. Meksikos parlamente laike posėdžio tarp atstovų įvyko smarkios peštynės, per kurias buvo pavartoti šaunamieji ginklai.

Per peštynes vienas atstovas nušautas ir keli sužeisti.

Atsižvelgdama į tai Meksikos vyriausybė išleido apinkraštį, kuriuo draudžiama parlamento nariams neštis ginklus į posėdžių salę.

Čekoslovakijoj areštuojami hitlerininkai.

Praga. Čekoslovakijoj Ustiaussig miesto policija areštavo keletą vokieškų jų organizacijų narių, kurie buvo kaltinami priešvalstybiniam veikime. Pasirodo, kad visų vokieškų kur jie ir kokios sąlygos begyventų, vistiek nerimsta nazistiskais kraujais.

LIETUVIS

— GYVENIMO VEIDRODIS.

boj ir besiruošdami prieš Šv. Sakramentų. Įvairiuose kursuose gal dar kita tiek išsivys vaikų įgauna bent šiek tiek lietuviško mokslo. Pridėję ir tuos, lankančius kokių nors kursų, randame, kad tik 8 iš šimto išsivijos vaikų prieina šiek tiek arčiau prie lietuvių kalbos ir dvasios pažinimo, gl 92% au ga mūsų tautai visai svetimi.

Šito fakto konstatavimas turi visiems mums atidaryti akis į vieną didžiausių mūsų tautos problemų, t. y. į mūsų išsivijų tautinės gyvybės išaiikymą.

Ne ką geresnėje būklėje randasi ir kitos švietimo priemonės, k. a. platinimas laikraščių, knygų, organizacijų veikla, scenos menas, muzika, dainos. Juk visa tai arti rišasi su mokyklomis. Kai jaunosios kartos neįgauna mokyklose pagrindinio irankio lietuviškel palaikyti, būtent, savo kalbos mokslo, tai ir tautinė išsivijos mirtis gali būti numatyta visai nebe tolimoje ateityje. Kas skaitys knygas kas praneimuos ir skaitys lietuviškus laikraščius, kas eis į lietuvišką teatrą, jeigu niekas nebemokės ir nebepuras lietuviškai? Todėl ir matome, kad, pav., net ir Ziemiu Amerikoj lietuvių spauda skursta, knygos retai kas beleidžia, Lietuvos laikraščius ir knygas mažai kas beskaito. Savo dainos, tiesa, dar mėgiamos, bet jas sudainavę jaunuoliai skubinasi iš šalies, nes visa kita lietuviška programa jiems bus nebeįdomi, nes nebesuprantama.

Tautiniu atžvilgiu žemyn riedėji-

ma, prie tautinės mirties artėjimą gali sulaukyti tik nauja didžiulė jėga, bendromis visos tautos pastangomis sukurtoji.

III.

Daug dar planingo darbo turės uodirbti patys išsivijai, nenuaža turės padirbėti tuo pačiu planu ir nepriklausomas Lietuvos žmonės. Ir vieny ir kitų pastangas turės vienyti ir koordinuo Draugija Užsienio Lietuviams Remti.

Išsivijoje turės tuo reikalu bendra darbiauti šeima, bažnyčia, organizacijos, spauda.

Už lietuvišbės išlaikymą mūsų išsivijoje pirmąjį ir pačindinę atsakomybę neša šeima. Tėvai, ypač motina, turi didžiąją privilegiją formuoti kūdikio sielą ir jos palinkimus ir duoti kalbos mokslo praktiškąją pradžią. Nutau tėva vaikai tik tautiškaei nesupratusių tėvų ir motinų. Mūsų tautos nelaimė ir buvo, kad pirmuosius mūsų išsivijų kadrus sudarė daugiausia kaip tik visai menkai besupratusių lietuvių. Dažnai jų buvę nutautę vaikai įgyja vėliau daugiau lietuviško susipratimo, kaip kad tušėjo jų tėvai.

Mūsų bažnyčia išsivijoje tuo reikalu užima ypatingai privilegijuotą padėtį. Kaip religijos ir dorovės mokytoja, kaip sakramentų dalytoja, — pakol bažnyčia maldų, sakramentų ir pamaldų reikaluose vartoja tėvų žemės kalbą, — ji yra tuo pat ir vyriausia tėvų kalbos melleis skiepinotoja. Tuo

atžvilgiu bažnyčia išsivijoje labai daug lietuviškel ir pastarnavo.

Lietuvių kalba per bažnyčią užima beaugancio žmogaus sieloje brangiausią vietą. Ji tada yra surišta su brangiausiais atssiminimais ir giliausiais jausmais. Pakol jaunosios mūsų išsivijos kartos poterius lietuviškai, eis prie sakramentų lietuviškai, melsis iš lietuviškos maldaknygės, tol ir jų ryšiai su lietuvišbe ir su lietuvių tauta bus gyvi. Didžiausia nelaimė ir tikroji mirtis pažveigtų į akis tada, jeigu mūsų bažnyčios virstų nutautinimo įrankiu. Svarbu pažymėti čia, kad išsivijų kraštu vyskupai (bent jų didelė dauguma) anaipol nereikalauja, kad iš pridedamųjų pamaldų būtų išvesta jų gimtoji kalba, nors gal vienas kitas to ir pagedauntų. Galia čia dar pažymėti ir tą linksma faktą, kad beveik visi jaunieji Amerikos lietuvių kunigai, Amerikoj gimę, augę, yra pasiryžę palaikyti savo bažnyčiose visas jų paveldėtas lietuviškas tradicijas.

Anaipol ne visos išsivijų organizacijos atliko savo dalį lietuvišbės uduymui ir stiprinimui. Jeigu susikurtų tam reikalui kokia bendra visos tautos organizacija ar būtų įsteigtas bendras fondas, tai visis mūsų išsivijų draugijos, kuopos, susivienijimai ir sąjungos turėtų tokią įstaigą remti, nesigailėdami nei trūso, nei lėšų.

Periodinės spaudos ir knygų leidimas ir ypač platinimas Iglaiol nebuvo tinkamai suorganizuotas. Ypač jaunosios kartos reikalai čia buvo pusėti-

nai apleisti. Lietuvos spauda taip pat mažai išsiviją tepasiekdavo. Į lietuviškos spaudos platinimą teks atkreipti didžiausią dėmesį.

Grįžtant prie mokyklų, mūsų išsivijos turės paaiškėti ypač šie dalykai, būtent: 1) jog be savų lietuviškų mokyklų jie neįstogs lietuviškai, 2) nors ir didelių aukų pareikalautų mokyklos įsteigimas ir jos išlaikymas, tačiau jų nereikėtų gailėtis, nes gyvybė juk brangesnė už pinigus ir 3) nors tuo yra suinteresuota bei palaista visa tauta ir visi turės išsivijos mokyklų reikalą remti, tačiau šiaip ar taip našos diduonų teks pakelti patiems išsivijams.

Kur mokyklas įkurti greitu laiku nėra galimybės, ten teks vaduotis bent gerais liuanistikos kursais. Kursai turėtų būti organizuojami ne tik tose kolonijose, kur nėra mokyklų, o yra paraipjos ir bažnyčios, bet ir ten, kur yra nedideli lietuvių būreliai, kur tik kelios lietuviškos šeimos gyvena. Kursų vedėjų išsivijoje ypač J. A. V. nepri-truks. Kai kur kursas galės vesti tos patios sesers, kurios šėitadieniais ir šventadieniais turi laisvo laiko ir gali vydykti į netolimas kolonijas. Be to, kursuose galės dirbti už nedidelį atlygimą atostogų metu ir tie šimtai moksleivių ir studentų, kurie yra susiorganizavę į sąjungas ir kuriems asmeniškai tas lietuviškas darbas visais atžvilgiais būtų patrauklus ir naudingas. Tik reikia, kad išsivijoj tuo reikalu būtų tam tikra organizacija ir energinga vadovybė. (b. d.)

„LIETUVIS“

Sparnuoti Lietuviai.

gaunamas šiose vietose:

- 1) Luz stoties kioske.
- 2) José Paulino vaistinėj,
- 3) Prie pašto laiptų ir kampo,
- 4) Rusų vaistinėj Mokoj,
- 5) Menkaičio krautuvėj S. Annoj.
- 6) „Vilniaus“ krautuvėje rua Pra-tes 12.
- 7) Kirilausko krautuvėj, Vila Anastacioj, pas atskirus platintojus visuose miesto rajonuose ir „Lietuvio“ Redakcijoje visomis dienomis.

Gauta São Paule, platinimui, S. Amerikoj „Atlaso“ išleista apie pirmuosius Lietuvos transatlantinius lakūnus a. a. St. Darių ir St. Gitrėną knyga „Sparnuoti Lietuviai“.

Knyga labai gražiai išleista, gražiu drobės viršeliu, gausiai paveiksluota ir labai įdomi. Knygos turinys: žuvusių lakūnų biografijos, jų pasirengimas žygiui, žygis ir jo traginga pabaiga, tragedijos priežastis ir kit.

Knygos kaina 1½ dolerio. Gaudieji pinigai eina a. a. Dariaus ir Girėno paminklo statybos fondui.

Kiekvienas susipratęs lietuvis turėtų šią knygą, kaip atmintį žuvusių lakūnų, įsigyti.

Knygą galima gauti Lietuvos Konsulate ir „Lietuvio“ redakcijojej.

Moterų Gydytojas DR. LORCH

Moterų ligos, operacijos, gimdymo pagalba, spindulių terapija.

Buvęs 51/2 metų asistentu moterų klinikoje Berlyno ir Frankfurti Rentgeno institutas p/M. universitetuose ir vadovaujančiu gydytoju 2° operacinio Diatermia Ultravioletskyriaus moterų klinikos ir gimdymo namu „Cecilienhaus“ Berlyne letiniai spinduliai.

PRIĖMIMAS: Rua Barão de Itapitinga 18, kamb. 914 920 ryte 9 — 11,30 (išskyrus trečiadienius) vakare 3 — 5,30 kas diena. Telefonas 4-7337, šaukiamas naktis 7-3789.

Dr. B. K. Chipiakoff

(Maskvos universiteto 1914 m. laidos.)

Rua Ypiranga 15. ap. 4. (kertė rua Santa Ephigenia) Tel. 4-0816

Ligonius priima: nuo 4 iki 9 val. vak., šeštadieniais nuo 3 iki 8 v. v. Sekmadieniais nuo 10 iki 1 val. Venerinių, vidujinių ir psichinių ligų Laboratorija: tyrimas šlapimo, kraujo, mikrobu ir t. t..

DR. S. MEITIN.

Ultravioletiniai spinduliai.

(Diplomuotas Geidelbergo ir Rio universiteto.)

Priima: vidurinių, veneros ir ner vy ligomis nuo 2 iki 6 val. vak. susikalbama lietuviškai.

RUA BARÃO ITAPETINGA 37a salas 8 — 9. Tel. 4-0715.

Chamados.

J. FRIZZO IR KO BANKINIAI NAMAI

Isac Cogan tarpininkaujant, darome šamadas iš viso pasaulio šalių. Užeriausias kainas ir su pilnomis garantijomis.

RUA MAUÁ, 207. Tel. 4-3345. São Paulo.

„BERNARDO“

įsteigta 1890 metais

Atlieka įvairius darbus fotografijų srity. Specialybė papildinime, o taip pat su dažniais.

Darbas greitas, sąžiningas ir pigus. Vyksta į namus fotografijų reikalais. Daro iš fotografijų naujas.

ARTHUR SCHMIDT

Rua São Caetano, 111 (senas n.103) Tel. 4-5574 São Paulo.

DANTISTAS

JOSE LEVKOVITS

Rua Silva Pinto, 264 sobr. São Paulo Tel. 5-4954

Diplomuotas Europoje ir S. Pauly, su daugelio metų praktikos. — Blombuoja dantis už 10\$000 su parcelena, arba sidarbu. — Darbas garantuotas. Traukia dantis be skausmo už 5\$000. Atidaryta diena ir nakti. —

Moterišku rūbu siuvėja.

Siuva visokius moteriškus rūbus sulig naujausių madų. Darbas greitas, sąžiningas ir pigus. Lietuviams nuolaida.

V. Bacevičienė.

Rua Campineiros Nr. 62 (Móoca).

DEVĖK GRAŽIUS RŪBUSI

Rūbai gražus tik tada, kai gražiai pasiūti.

Siuvame sulig naujausių madų ir pigiau negu kitur. Didelis medžiagų pasirinkimas. Darbas garantuotas.

Rua Duque de Caxias 6-A

(prie Sorocabano stoties)

Už apmokamus skelbimus Redakcija neatsako.

Dr. Adolpho Taubkin

ADVOKATAS

(Diplomuotas S. Paulo fakulteto)

Civilinės ir prekybinės bylos, kontraktai, (ipotekos, žemės pirkimas ir pardavimas ir t. t.) skolų išreikalavimai ir visi kiti juridiniai reikalai.

Raštinė: Rua Direita Nr. 2, 2-as aukštas, salė 5. Telef. 2-1629. Atidaryta: nuo 9 iki 11 ir nuo 3 iki 5 val. vak.

Kalba lietuviškai.

Daktaras

A. JAZARA-SNEGE

(Maskvos gydytojas nuo 1914 m.) Vidaus ligos, chirurgija, venerijos ir moterų ligos.

Priėmimas nuo 9 — 12 v. ryt. ir 3 — 7 v. v.

Ladeira Porto Geral 12 sobr.

(kampus Boa Vista ir 25 de Março)

2 andar, salas 4 e 5 Gyv. butas ten pat 5 aukšte. Tel. buto 2-5068.

PRISIEKUSIS VERTĖJAS.

Verėta iš visų kalbų įvairius dokumentus kaip va: kontraktus, viso kius liūdijimus ir t. t.

Paruošia įvairius dokumentus įvairiuose atsitikimuose: Chamadoms ir pilietybės įgijimui.

MIGUEL OCOUGNE

Rua 15 de Novembro Nr. 32.

Tel. 2-6393

Laivakortės į Lietuva ir iš Lietuvos pigiausiomis kainomis

Laivų išėjimas į Europą
Macedonier 24. 9. 35.
Persier 5. 10. 35.
Pionier 22. 10. 35.

Klinos pigios.

Parduodame laivakortes pigiausiomis negu kur kitur kainomis. Duodame patarimų visais išsivybės klausymais. Negalintiems atvykti į São Paulo į užklausimus atsakome raštu. Rašyt galima lietuviškai arba kuria nors kita kalba.

Darome pinigines perlaidas į Lietuvą. Perkame ir parduodame dolerius ir kitą svetimą valiutą geriausiomis kainomis. Šamados. Patarnavimas greitas ir sąžiningas.

CASA BANCARIA J. FRIZZO E CIA [kurta 1900 m.

Rua Mauá 207, kampas rua Conceição, prie pat Luz stoties.

Įstaigos darbo teisingumas garantuotas 100:000\$000, kurie padėti valstybės banke. Kalbame lietuviškai Įstaiga atdara kasdien nuo 8 val. ryto ligi 6 val. vakaro, sekmadieniais tik ligi 12 val.

Vietos žinios.

IR BRAZILŲ LAIKRAŠČIAI APRASĖ P. MINISTERIO ATVYKIMĄ.

Nors J. E. Lietuvos įgaliuotas Ministeris ir neoficialiai lankėsi São Paulo, tačiau vietos brazilų spauda nepraleido nepažymėjusi šio reto įvykio.

Gerb. p. Ministerio atvykimo dieną visi São Paulo laikraščiai patalpino p. Ministerio sutikimo stotyje fotografijas ir gana plačiai aprasė apie Jo atvykimo tikslą išvardindami net ir visus sutikusius Gerb. Svečią asmenis. Kai kurie laikraščiai įdėjo net p. Ministerio biografiją.

LIETUVOS ĮGAL. MINISTERIS PAS S. PAULO ARKIVYSKUPĄ.

Rugs. mėn. 19 d. Lietuvos įgaliuotas Ministeris ir Nepaprastas Pasiuntinys P. Amerikai p. J. Aukštuolis, lietuvių kolonijos kapeliono kun. B. Suginto lydimas padarė vizitą São Paulo Arkivyskupui.

P. Ministeris buvo labai gražiai priimtas. Per nuosirdų pasikalbėjimą su Arkivyskupu buvo užsiminta ir apie São Paulo lietuvių parapijos reikalus apie ką J. E. labai prielankiai atsiliepė.

J. E. MINISTERIS P. J. AUKŠTUOLIS IŠVYKSTA Į ARGENTINĄ.

Iš tikrų šaltinių teko sužinoti, kad Lietuvos įgaliuotas Ministeris ir Nepaprastas Pasiuntinys P. Amerikai š. m. rugsėjo mėn. 21 d. išvyksta laivu Alcantara į savo nuolatinę būveinę Buenos Aires.

Iš S. Paulo Gerb. p. Ministeris su Ponia išvyksta šeštadienį 21 d. rugsėjo mėn. apie 9 val. ryto iš stoties «Estação da Luz».

Dėkuodami Gerb. Svečiams P. Ministeriui su Ponia už apsilankymą mūsų kolonijoje, nuosirdžiausiai linkėjame laimingos kelionės ir geriausio pasisekimo kilnų ir atsakinga valstybinį darbą dirbant.

IR BRAZILIJOS «ITALAI» VAŽIUOJA KARIAUTI.

Paskutiniu laiku ir Brazilijos italai, kurių čia gyvena nemažas skaičius, reiškia vis didesnę susidomėjimą Italijos karų su Abisinija. Nemažas skaičius jų rengias stoti savanoriais į Italijos kariuomenę. Kalbama, kad pirmas tokių savanorių gana skaitlingas būrys laivu Asturias 4 d. spalio mėn. š. m. išvyksta į Afriką.

Pranešimai.

Šiuo pranešama, kad pirmadienį rugsėjo mėn. 23 d. 7 val. vakaro Dr. V. Kudirkos v. mokykloje r. Lithuania, 13 įvyksta B. L. J. S-gos «Viltis» Centro valdybos posėdis.

Visus Valdybos narius prašoma būtinai dalyvauti.

C. V-bos Pirmininkas.

BOM RETIRO SKYRIAUS VILTIEČIU ŽINIAI.

Šiuo pranešama, kad «Viltis» S-gos Bom Retiro skyriaus narių visuo tinas susirinkimas įvyksta š. m. rugsėjo mėn. 25 d., trečiadienį 8 val. vakaro.

Bus svarstomi labai svarbūs S-gos reikalai, todėl visus skyriaus narius prašome būtinai dalyvauti.

Sk. Valdyba.

ĮVYKSTA FUTBOLU RUNGTYNĖS.

Šiuo pranešama «Lithuanijos» B. Retiro futbolo komandoms, kad sekmdienį rugsėjo mėn. 23 d. įvyksta futbolo rungtynės su brazilų klubu «Centro da Coroa F. C.» jų aikštėje prie Ponte Grande r. Coroa.

Visi abiejų komandų žaidėjai renkasi savo patalpoje lygiai 12 val.

Valdyba.

REIKALINGAS RAIDŽIU RINKĖJAS — MOKINYS.

«Lietuvio» redakcijai, raidžių rinkyklai skubiai reikalingas vaikas—raidžių rinkėjo padėjėjas. Kreiptis šiuokiomis dienomis į „Lietuvio“ redakciją, r. Bandeirantes, 92, Bom Retiro.

SIUVYKLAI reikalingi užbaigėjai su praktika prie vyriškų rūbų.

Apmokama gerai.

Rua Carlos Botelho Nr. 58

(Braz) S. Paulo.

Pašto dėžutė

Redakcijoj yra laiškait:

A. Ušinskas, P. Urbonas, B. Griegas, L. Lyderis, C. Engenheiro Harker D. Pientas, J. Zakaravičius, K. Vasiliauskas, J. Karvelis, A. Uncikiui, J. Vingriui, V. Valentinui, J. Vaičiūnui, J. Vitoniui, J. Vilkui, V. Vidūnas, L. Vaičekauskas, A. Trynkunaitė, J. V. Tėvūnui, J. Tandzerolskiui, T. L. Špokui S. Šerenas, J. Sidarevičienė, V. Stankevičius, A. Samuoliui, P. Saladžiui, J. Skrebiui, A. Sadauskui, V. Sabutis, B. Sinkevičiui.

PASTABA: Laiškų emėjai neturin tieji išpirkę pašto dėžutės — moka už laišką 200 reisų.

Administracija.

Dėmėsio

Užkrečiamas (litės) ligas visokias seniausias žaidzas ir kitas odas ligas pagydau trumpiausiu laiku, o taipogi gydau ir kitas ligas su savo vaistais apžiurejimas ir adatos veltui priimu visuomis dienomis bile kokia valanda.

Villa Zelina palei bažnyčios 9 numeris Felčeris Garlo.

Bonde nuo Largo da Sê N. 32.

Autobusas nuo seno turgaus.

SKELBKITES

TIK „LIETUVY“

Paieškojimas.

Lietuvos Respublikos Konsulatas São Paulo, rua Aureliano Cautinho, 10 paieško žemiau išvardintus asmenis:

1. Zungailą Vincą — iš Šiaulių miesto.
2. Vilnonį Antaną iš Anykščių m.
3. Vilnonytę — Grebniekiene Oną, iš Anykščių miestelio.
4. Švarčą Karolį ir Švarciene Eleną, kilusius iš Šančių — Kaunas.
5. Šapolienę — Karvelytę Elzbietą.
6. Vilką Boleslovą, Tartokų km, Jonavos valstė.

7. Jakubonį Kazį, Kupiškio valstė.
8. Slavainį Alfonsą, Kriukių m, Šiaulių apskr.

9. Žalnierukynienę Zuzaną.
 10. Zigmantiene Elzbietą.
 11. Juozas ir Stepanida Bykova
 12. Kacevičių S.
 13. Abukauskaitė Ona arba Abukovskā Anna.
 14. Dr. M. Kairauską.
 15. Levitasą Joselį.
- Visi piliečiai, kurie žino paieškujamų asmenų gyvenamąsias vietas, teprašė jų adresus Konsulatui.

VILLA ZELINA.

ŽEMĖS SKLYPAI BE NUOŠIMČIU ILGAM IŠSIMOKĖJIMUI po 30\$000 mlr. mėnesiui. Duodama išsimokėjimui ir statybos medžiaga. Už grynus pinigus žemė su didele nuolaida. Taip pat už grynus pinigus parduodami jau pastatyti ir gerai įrengti namai.

Tikrų žinių gauti galima kreiptis visomis dienomis vietoj — Kontoroj Avenida Zelina, 33.

Karlos Korkiško.

SIUVYKLA A. Vasiliausko

Rua da MOÓCA 512°

GREITAS SUSISIEKIMAS MASSILIA GRAZIUOJU LAIVU

SANTOS — EUROPA PER 10 DIENU

Gražiausiai įrengti apartamentai, kabinos pirmos, antros ir trečios klasės.

Kas penkiolika dienų išeina geriausi laivai: «AURIGNY», «BELLE ISLE», «EUBEE», «FORMOSE», «GROIX», «JAMAIQUE», «KERGELEN» ir «LIPARI».

Gražiausios kabinos — gerai įrengta virtuvė veltui vynas ir visi valgiai.

Agencia: Rua Libero Badaró 33-A S. Paulo
Avenida Rio Branco 11/13 Rio
Rua 15 de Novembro, 186. Santos

LIETUVIAI SUSIDOMĖKIT

Labai gražioj ir svekoj vietoj, Alto do Belemzinho rajone

stovi VILLA FORMOZA

kur parduodama pigiai ir ilgam išsimokėjimui žemė, po 4\$000 vienam kv. metrui. beto DUODAMA Veltui PLYTOS.

Susisiekinas autobusais «Villa Formosa» iš Praça São José (Largo do Belem).

Norintieji įsigyti sklypus nuosavybėn šioje gražioje vietoje prašoma kreiptis kasdien nuo 1 iki 6 val. vakaro, į agencija, rua Alvaro Ramos, 135.

Bonde Belem iki sustojimo vietni. Iš Mokes galima nueiti pėstiemis einant rua Hypodromo, arba važiuojant autobusais, Quarta Parada. Kam patogiau, bet kuriuo laiku Avenida Zelina Nr. 42. pas V. VALIUKEVIČIU.